

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Razred 80 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Marla 1927.

PATENTNI SPIS ŠT. 4114

Erling Thune Holm, inženjer, Billingstad, Oslo, Norveška.

Orodje za obdelovanje kamna.

Prijava z dne 26. junija 1925.

Velja od 1. novembra 1925.

Prvenstvena pravica z dne 27. junija 1924. (Norveška).

Predstoječa iznajdba zadeva orodje za obdelovanje kamna, pri katerem leži udarjajoče kladivo s prostim poljem na zunanjem koncu hitro kolebajočih členov, členkov ali lakti (n. pr. Rolfsenov patent št. 98.012 v Avstriji).

Pri te vrste orodju, in zlasti pri takem, kjer so notranji konci členov sukajoče se zvezani z okrog tekajočo pesto ali z laktinim križem, je slaba točka zveza ali ležišče med kladivom samim in členom. Ta zveza sestoji iz zagozde, ki pa je vendar lahko izpostavljena udarcem kladiva, ako le-to z veliko hitrostjo in velikokrat v sekundi zadeva kamen. Radi tega je bilo težko konstruirati zagozdo z zadostno veliko odporno sposobnostjo, ne da bi njene dimenzije postale nesorazmerno velike.

Predstoječa iznajdba ima namen temu nedostalku odpomoči in sicer s posebno konstrukcijo zveze med udarjajočim kladivom in členom, vsled česar postane zagozda praktično vzeto prosta udarnih učinkov. To se doseže s tem, da je v udarjajočem kladivu luknja, skozi katero je vtaknjena zvezna zagozda med kladivom in členom, tako izpeljana, da se zagozda zamore pritiskati le vzdolž ene črte, ker je radius zakrivljenosti v luknji povsod večji kot radius zagozde.

Nadalje je kladivo tako dimenzionirano, da ako visi na zagozdi pritisnjeno na isti po eni črti tvori fizično nihalo, t. j. da je razdalja od enega spodnjih koncev kladiva, ako je isto trioglasto, proti perpendiklu od obesišča na kladivni strani, jednaka v-

strajnostnemu momentu kladiva, dividiranim s produktom mase kladiva in razdalje med njegovim težiščem in istim perpendiklom.

Iznajdba je ponazorjena v priloženi risbi, ki kaže kladivo samo, obešalno zagozdo in eden del člena.

Udarjajoče kladivo 1 samo je poligonalno, primerno na znani način trikotno s slabotno na ven zakrivljenimi stranicami. V sredi ima luknjo 2, ki ima v velikih potezah odgovarjajočo poligonalno obliko, pri čemur so vendar koti luknje oblikovani z zakrivljenostjo, katere radius R je povsod večji kot radius r zagozde na partiji 3, ki kladivo nosi; 4 je člen, ki koleba v smeri puščice 5.

S tem je razvidno, da imajo robovi luknje na vseh točkah večji radius zakrivljenosti kot pa zagozdna partija 3.

Ako kladivo visi na zagozdi, kakor v risbi ponazorjene o, in je tedaj samo po eni črti o pritisnjeno nanjo, tvori isto fizično nihalo, ako je izvedba taka, da

$$L = \frac{T}{a \cdot M},$$

pri čemur pomenja L razdaljo od kladivnega kola s k perpendiklu od obesišča o k kladivni stranici, T vztrajnostni moment kladiva, M njegovo maso in a razdaljo od njegovega težišča P k imenovanemu perpendiklu o.

Tekom dela teka člen z veliko hitrostjo v smeri puščice naokoli in med tem bo kladivo vsakokrat zadelo kamen z enim svojih vogalov. Sunek, ki ga dobi vogal,

se na temlju načina obešanja ne more prenesti na zagozdo 3. Sunek vzame masa kladiva nase in kladivo bo v gotovem kotu kolebalo in na zagozdi v novi poziciji, pripravljeno na nov sunek, prišlo v mir.

Patentne zahteve:

1. Orodje za obdelovanje kamna, kjer leži udarjajoče kladivo s prostim poljem na zunanjem koncu hitro kolebajočih členov, členkov ali lakti, označeno s tem, da je v udarjajočem kladivu luknja, skozi katero je utaknjena zvezna zagozda med kladivom in členom, tako izpeljana, da se zamore zagozda pritisniti samo vzdolž ene črte, dočim je radius zakrivljenosti v luknji povsod večji kot radius zagozde.

2. Orodje glasom zahteve 1, označeno s tem, da ima v udarjajočem kladivu luk-

nja, ki ima kakor znano isto glavno obliko kakor kontura kladiva, kote z večjim radiusom zakrivljenosti kakor pa zagozdna partija (3), ki nosi kladivo.

3. Orodje po zahtevi 1 ali 2, označeno s tem, da je kladivo tako dimenzionirano, da tvori fizično nihalo, ako visi na zagozdi pritisnjeno na njo po eni črti.

4. Orodje po zahtevi 3 s kladivom trikotne zunanje konture, označeno s takim dimenzioniranjem, da je razdalja od enega spodnjih koncev kladiva, ako visi isto na zagozdi, k perpendiklu od obešišča do kladivne stranice jednaka vztrajnostnemu momentu kladiva, deljenemu s produktom kladivne mase in razdalje med njegovim težiščem in istim perpendiklom

$$(L = \frac{T}{a \cdot M}).$$

Erling Thune Holm, inženjer, Billingstad, Oslo, Norveška.

Orodje za obdelovanje kamna.

Velja od 1. novembra 1935.

Prijava z dne 26. junija 1935.

Prvotna praviča z dne 27. junija 1934. (Norveška).

strajnostnemu momentu kladiva, dividira-
nem s produktom mase kladiva in raz-
dalje med njegovim težiščem in istim per-
pendiklom.

Iznajdba je ponazorjena v priloženi ris-
bi, ki kaže kladivo samo, obešano zagoz-
di in eden del člena.

Udarjajoče kladivo 1 samo je poligonal-
no, primerno na znani način trikotno s sla-
bino na ven zakrivljenimi stranicami. V
sredi ima luknjo 2, ki ima v velikih pote-
zah odgovarjajočo poligonalno obliko, pri-
čemur so vendar kot luknje oblikovani z
zakrivljenostjo, katere radius R je povsod
večji kot radius T zagozde na partiji 3, ki
kladivo nosi; 4 je člen, ki koleba v smeri
puščice 5.

2 tem je razvidno, da imajo robovi luk-
nje na vseh ločanih večji radius zakrivlje-
nosti kot pa zagozdna partija 3.

Ako kladivo visi na zagozdi, kakor v ris-
bi ponazorjena 6, in je tedaj samo po eni
črti o pritisnjeno nanjo, tvori isto fizično
nihalo, ako je izvedba taka, da

$$L = \frac{T}{a \cdot M}.$$

pri čemur pomenja L razdaljo od kladiv-
nega kota s k perpendiklu od obešišča o
k kladivni stranici, T vztrajnostni moment
kladiva, M njegovo maso in a razdaljo od
njegovega težišča P k imenovanim per-
pendiklu o.

Tekom dela teka člen z veliko hitrostjo
v smeri puščice napokni in med tem bo
kladivo vsakokrat zadelo kamen z enim
svojin vodolov. Sunek, ki ga dobi vodol,

Predstojajoča iznajdba zadeva orodje za
obdelovanje kamna, pri katerem leži udar-
jajoče kladivo s prostim poljem na zuna-
rnem koncu hitro kolebajočih členov, člen-
kov ali lakti (n. pr. Kollsenov patent št.
98.012 v Avstriji).

Pri le vstaj orodju, in zlasti pri takem,
kjer so notranji konci členov sukajoče se
zvezani z okroglo tekačo pesto ali z lakti-
nim krizem, je slaba točka zveza ali leži-
šče med kladivom samim in členom. Ta
zveza sestoji iz zagozde, ki pa je vendar lah-
ko izpostavljen udarcem kladiva, ako le-
to z veliko hitrostjo in velikokrat v sekundi
zadeva kamen. Radi tega je bilo težko
konstruirati zagozo z zadostno veliko ob-
liko sponznostjo, ne da bi njene dimen-
zije postale nesorazmerno velike.

Predstojajoča iznajdba ima namen temu
nedostatku odpraviti in sicer s posebno
konstrukcijo zveze med udarjajočim kladiv-
om in členom, vendar brez postane zagoz-
de praktično vzelo prosti udarni učinkov.
To se doseže s tem, da je v udarjajočem
kladivu luknja, skozi katero je vstajajoča
zvezna zagozda med kladivom in členom,
lako izpeljana, da se zagozda zamore pri-
stisniti le vzdolž ene črte, ker je radius za-
krivljenosti v luknji povsod večji kot radi-
us zagozde.

Nadalje je kladivo tako dimenzionirano,
da ako visi na zagozdi pritisnjeno na isti
po eni črti tvori fizično nihalo, t. j. da je
razdalja od enega spodnjih koncev kladiv-
ne, ako je isto nihalo, proti perpendiklu
od obešišča na kladivni strani, jednaka v-

